

РЕШЕНИЕ

№ Ц - 3
от 14.03.2017 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 14.03.2017 г., като разгледа заявление с вх. № Е-15-45-1 от 26.01.2017 г., подадено от „Булгартрансгаз“ ЕАД, с предложение за утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за първи ценови период, както и събраните данни от проведено на 16.02.2017 г. обществено обсъждане и от становища на заинтересованите страни, установи следното:

Административното производство е образувано въз основа на постъпило в Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) заявление с вх. № Е-15-45-1 от 26.01.2017 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД с предложение за утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за първи ценови период. Заявлението е подадено на основание §2 от Преходните и заключителни разпоредби на Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс (Методиката, обн., ДВ, бр. 99 от 13.12.2016 г.), съгласно който балансирът подава в КЕВР заявление за утвърждаване на разходната компонента на цената на природния газ за първия ценови период не по-късно от 1 месец от влизане в сила на Методиката.

Със Заповед № 3-Е-12 от 01.02.2017 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която да извърши преглед и анализ на подаденото заявление и приложените към него документи с оглед преценка на неговата обоснованост и съответствие с изискванията на Методиката.

Резултатите от извършения анализ на съдържащото се в заявление с вх. № Е-15-45-1 от 26.01.2017 г. предложение от „Булгартрансгаз“ ЕАД за утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране са отразени в Доклад с вх. № Е-Дк-35 от 07.02.2017 г., който е приет от КЕВР с решение по Протокол № 25 от 10.02.2017 г., т. 1. В съответствие с чл. 14 от Закона за енергетиката и чл. 24, ал. 6 от Методиката, на 16.02.2017 г. е проведено обществено обсъждане, на което са присъствали представители на заявителя и на: Министерство на енергетиката (МЕ), „Булгаргаз“ ЕАД, Българска асоциация Природен газ (БАПГ), Българска газова асоциация (БГА), Граждански контрол и представител на етажна собственост.

Представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД заявяват, че предложението за определяне на разходна компонента на такса за дисбаланс дава възможност новият режим за балансиране да влезе в действие. От друга страна, представителите на заявителя посочват, че дружеството предвижда кратък преходен период, в който таксата за дисбаланс може да бъде информативно начислявана на ползвателите, но същите няма да я заплащат реално. Предложението е обосновано с оглед сложността на режима и необходимостта от адаптиране към същия, плавно въвеждане на таксите и осигуряване на време за подготовка на пазара. Отделно дружеството е в процес на осигуряване на техническа обезпеченост за прилагане на тези такси чрез софтуер. В тази връзка

„Булгартрансгаз“ ЕАД ще внесе предложение със становище, което да бъде разгледано от регулатора при приемане на крайното решение относно датата за ефективно прилагане на тази разходна компонента, респективно и таксата за дисбаланс.

Представителят на МЕ е заявил, че подкрепя публикувания проект на решение. Представителят на БГА също подкрепя проекта на решение на Комисията и направеното в хода на общественото обсъждане предложение от „Булгартрансгаз“ ЕАД да бъде въведен тестови период по отношение прилагането на таксата за дисбаланс и реалното ѝ заплащане. Счита, че компонентата следва да бъде изчислена въз основа на реалните годишни дисбаланси, което налага да бъде събрана допълнителна информация за реалните дисбаланси по отношение на годишните количества. Според БГА, провеждането на тестови период поне в един или два сезона от годината (зима и лято) ще даде възможност за реална оценка на движението на дисбалансите, което ще доведе до яснота при утвърждаване на компонентата.

Представителят на БАПГ счита, че необходимите годишни разходи за дейността балансиране включват разходи за дейности, с изключение на две такива, които операторът на газопреносна мрежа извършва, осъществявайки дейността „пренос“ и задълженията си по разпределение на капацитет по входни и по изходни точки. Това създава възможност за дублиране на разходите на ползвателите на мрежата за покриване на разходите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за едни и същи дейности. БАПГ е изложил аргументи и в писмено становище.

В 14-дневния срок в КЕВР е постъпило писмено становище от заявителя „Булгартрансгаз“ ЕАД с вх. № Е-15-45-1 от 02.03.2017 г., с което операторът поддържа направеното в хода на общественото обсъждане предложение с решението на КЕВР за одобрение на разходната компонента да бъде въведен преходен период, по време на който новият режим на балансиране да бъде тестван в реално време. В тази връзка дружеството предлага по време на тестовия период да се извършва балансиране на дневна база, изчисляване и определяне на дневна база на размера на дисбаланса на всеки ползвател в тестови режим, съгласно предвиденото в Правилата за балансиране на пазара на природен газ (ПБППГ) и Методиката. Операторът предвижда определената по реда на чл. 10 от Методиката дневна такса за дисбаланс да подлежи на реално заплащане едновременно с въвеждането на входно-изходния тарифен модел, при пълна готовност за ефективно прилагане на услугите по балансиране от страна на ползвателите и оператора, но не по-късно от 1 октомври 2017 г., когато е началото на следващата газова година. В допълнение, е предвидено по време на тестовия период да се прилага действащият режим на балансиране „в натура“, като възстановяването на дисбалансите от ползвателите да се извършва по реда на действащия хармонизиран договор за пренос на природен газ.

Според „Булгартрансгаз“ ЕАД тестовият период ще даде възможност на оператора и на ползвателите да извършат предварителна подготовка за реалното прилагане на новия режим на балансиране, а именно: подготовка и тестове на софтуера за осигуряване на информационните изисквания и програмното обезпечаване по отношение на режима за балансиране; прилагане на разпоредбите на договора за покупка и продажба на природен газ за балансиране в тестови режим; разяснителни срещи с ползвателите на газопреносната мрежа и обучение за работа с новия софтуер.

С оглед горното заявителят посочва, че се предвижда новият софтуер да бъде въведен в режим на тестова експлоатация не по-късно от 01.05.2017 г. В тази връзка, разходите, които предстои да бъдат направени за закупуване на необходимия софтуер, както и други разходи за балансиране, които ще бъдат извършени по време на тестовия период ще бъдат отразени в предложението за одобрение на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране за следващия ценови период.

Предвид гореизложеното „Булгартрансгаз“ ЕАД прави предложения КЕВР да приеме решение, с което:

1. Да утвърди разходната компонента на цената на природния газ за балансиране, считано от 01.05.2017 г. (при елементи, формиращи разходната компонента съгласно оповестения проект на решение);

2. На основание §3 от Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс да въведе тестови период до 01.10.2017 г., през който таксата за дисбаланс, определена по чл. 10 от Методиката, да не се прилага.

В предоставения 14-дневен срок, в Комисията са постъпили писмени становища от заинтересовани лица, както следва:

В писмо с вх. № Е-04-05-2 от 27.02.2017 г. от Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори (БФИЕК) и писмо с вх. № Е-15-61-4 от 27.02.2017 г. от „Дексиа България“ ООД са застъпени идентични становища. Според заинтересованите лица, необходимите годишни приходи за дейността балансиране не са обосновани в частта, свързана с прогнозните оперативни годишни разходи за персонала, тъй като липсва обосновка относно формирания брой на служителите и яснота относно обема на изпълняваните от тях задължения. Изразено е становище, че разходите за всички извършвани от тези служители дейности са включени в одобрения годишен приход и в действащата цена за пренос на природен газ през газопреносна мрежа, поради което не следва да бъдат включвани в необходимите годишни приходи при формиране на разходната компонента. В тази връзка е посочено, че са необосновани всички предложени от „Булгартрансгаз“ ЕАД общи разходи, с изключение на разходите, необходими за осигуряване на софтуерното и техническо оборудване за подаване на коригиращи заявки от ползвателите и тяхното обработване от служителите. Заинтересованите лица настояват до определянето на цени за достъп и пренос съгласно входно-изходния тарифен модел да бъде предвиден преходен период, при който ползвателите да балансират своите балансови портфолия на дневна база, да се изчислява таксата за дисбаланс на дневна база, но да не бъде заплащана. Посочено е, че от една страна, ползвателите не са подготвени за прилагане на режима за балансиране, а от друга, операторът не разполага с необходимия софтуер, чрез който да предоставя на ползвателите инструменти за промяна на заявките и за получаване на информация в рамките на деня за всяка входна и изходна точка, и за балансовия статус на ползвателите. Отправено е предложение целият пакет от входно-изходен тарифен модел и режим на балансиране на дневна база, включително прилагането на такса за дисбаланс да бъде въведен от предстоящата газова година октомври 2017 г. - октомври 2018 г.

С писмо с вх. № Е-04-16-1 от 02.03.2017 г. БАПГ изразява становище, че липсва анализ на оперативните годишни разходи за дейността балансиране по отношение на броя и задълженията на служителите, ангажирани в тази дейност и възможна оптимизация чрез намаляване броя на заетите лица. Не е направен анализ на възможността за автоматизиране на тази дейност и влиянието на такъв процес върху разходите. На следващо място е посочено, че има неяснота при определяне на т.нар. „социални разходи“. БАПГ счита, че доколкото разходите на оператора за балансиране са елемент от действащата цена за пренос в размер на 19,73 лв./1000 м³, утвърждаването на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране преди определянето на нова цена за достъп и пренос съгласно Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД, ще доведе до по-високи приходи за оператора от разходите му за балансиране. В тази връзка твърди, че при некоригиране на действащата цена за пренос, клиентите на преносния оператор ще заплащат два пъти за една и съща услуга.

С писмо с вх. № Е-15-45-1 от 06.03.2017 г. „Булгаргаз“ ЕАД изразява становище, че предлаганата разходна компонента е необоснована, тъй като оперативните разходи са прогнозирани на база предварителни данни за оперативни разходи за 2016 г. по елементи за персонала, определен да осъществява дейностите по физическо и търговско балансиране и неговия брой. Дружеството счита, че прогнозираното количество сумарен годишен дисбаланс за 2017 г. в обем 156 000 хил. м³ е завишено. „Булгаргаз“ ЕАД

подкрепя направеното от „Булгартрансгаз“ ЕАД предложение за въвеждане на преходен период за прилагане на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране като обосновано и целесъобразно. Въвеждането на нов модел на балансиране на пазара на природен газ налага необходимостта от разписване в Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на Правилата за търговия с природен газ (ПТПГ), на Правилата за балансиране на пазара на природен газ и на Методиката, на действия и срокове за предприемането им с цел гарантиране плавното преминаване към прилагането на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 312/2014. Дружеството счита, че няма нормативни пречки за определянето на преходен период, тъй като в Методиката не е дефиниран момент, от който следва да започне прилагането на утвърдената разходна компонента. По отношение на цените на природния газ за балансиране „Булгаргаз“ ЕАД посочва, че по смисъла на §3 от ПЗР на Методиката е предвидена начална, но не е фиксирана крайна дата за започване прилагането на цените. В този смисъл, предложението от оператора преходен период е допустим, тъй като няма правна норма, забраняваща въвеждането на такъв или изрично дефинираща краен срок, с настъпването на който задължително започва прилагането на цените по Методиката. Предвид факта, че общественият доставчик, клиентите и пазара като цяло не са подготвени в достатъчна степен за ефективното въвеждане на цена за балансиране, утвърждаването на разходна компонента би довело до сериозно дестабилизиране на пазара чрез налагането на финансови задължения на участниците. „Булгаргаз“ ЕАД посочва, че съгласно Доклада за прилагане на Регламент (ЕС) № 312/ 2014 на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия, от 07.11.2016 г. предвидената в член 46, параграф 3 от Регламента възможност за отлагане на ефективното му изпълнение цели постигане на достатъчна ликвидност, отчитайки спецификите на националните пазари. В тази връзка в доклада е посочено, че Европейската комисия може да обмисли предприемането на действия по изпълнение на регламента през следващите години. Забавянето в прилагането на основни разпоредби от регламента може да послужи за основание на ЕК за предприемане на процедури по изпълнение или за нарушение срещу държавите членки. Според дружеството, акцентът е върху крайния резултат от въвеждане условията на регламента, а не върху срочното изпълнение на същия. В тази връзка, „Булгаргаз“ ЕАД предлага да се приеме направеното от „Булгартрансгаз“ ЕАД предложение за въвеждане на преходен период за прилагане на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране, като считат, че реално приложима е датата 01.10.2017 г.

По отношение на предложението на „Булгартрансгаз“ ЕАД да бъде въведен преходен период, по време на който новият режим на балансиране да бъде тестван в реално време, Комисията установи, че същото съдържа искания в две насоки, а именно: по отношение началния момент на утвърждаване на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране - считано от 01.05.2017 г., и по отношение на въвеждане на тестови период, през който таксата за дисбаланс, определена по чл. 10 от Методиката да не бъде прилагана - до 01.10.2017 г. Във връзка с изложените от заявителя аргументи, обосноваващи направените предложения и аргументите на заинтересованите лица в подкрепа на предложението за въвеждане на тестови период до 01.10.2017 г. Комисията приема следното:

Подаденото от „Булгартрансгаз“ ЕАД заявление е на основание §2 от ПЗР на Методиката, съгласно който балансирът подава в КЕВР заявление за утвърждаване на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране за първия ценови период не по-късно от 1 месец от влизане в сила на Методиката. Комисията е надлежно сезирана и следва да се произнесе с решение за утвърждаване на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране съгласно реда и сроковете за провеждане и приключване на административното производство, предвидени в Методиката. Въпреки, че Методиката не съдържа изрично нормативно изискване за датата, считано от която разходната компонента следва да бъде утвърдена от Комисията, КЕВР следва да се

произнесе в рамките на оперативната си самостоятелност, отчитайки сроковете за провеждане на административното производство и параметрите на заявлението, подадено на основание §2 от ПЗР на Методиката. По аргумент от чл. 24, ал. 4 от Методиката, утвърдената по това заявление разходна компонента ще бъде приложима до началото на следващата газова година - 01.10.2017 г. Комисията приема за обосновано декларираното от „Булгартрансгаз“ ЕАД обстоятелство относно планираното от дружеството въвеждане в режим на тестова експлоатация на нов софтуер не по-късно от 01.05.2017 г. Това обстоятелство има отношение към осигуряване на информационните изисквания и програмното обезпечаване и в този смисъл се отразява на прилагането на режима на балансиране в цялост. То обаче не обвързва решението на Комисията за утвърждаване на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране с период на провеждане на тестова експлоатация на софтуера от оператора на газопреносна мрежа, още повече без да е изяснена продължителността на такъв тестови режим.

От друга страна, съгласно чл. 12 от Методиката цената на природния газ за балансиране за деня се определя въз основа на разходната компонента и референтната цена на природния газ за деня. Балансьорът има задължение ежедневно да обявява на интернет страницата си цена на природния газ за балансиране, изчислена по реда на Методиката. Съгласно §3 от ПЗР на Методиката, прилагането на цените, определени по реда на Методиката, започва не по-рано от 1.01.2017 г. Адресат и правнообвързан от цитираната норма е балансьорът, който следва да осигури прилагането на цените, определени по реда на Методиката, т.е. след 1.01.2017 г. и след постановяване на решението на КЕВР за утвърждаване на разходната компонента без необосновано отлагане на приложението им.

Комисията не приема за основателно предложението в решението на КЕВР за утвърждаване на разходна компонента на природния газ за балансиране да бъде въведен тестови период, през който таксата за дисбаланс, определена по чл. 10 от Методиката да не бъде прилагана - до 01.10.2017 г. Предложението е в противоречие с действащата нормативна уредба, тъй като в Правилата за търговия с природен газ, Правилата за балансиране на пазара на природен газ и конкретно в Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс не съществува правна норма, регламентираща основание за въвеждане и осъществяване на т.нар. тестови период, условия, при които да се проведе такъв, краен срок за приключване и приложимите до приключване на тестови период правила. Следователно, КЕВР, действайки в рамките на законовите си правомощия, няма основание чрез свой административен акт да въведе предложението тестови период със срок до 01.10.2017 г.

Във връзка с възраженията на заинтересованите лица относно необоснованост на оперативните годишни разходи за дейността балансиране и прогнозното количество сумарен годишен дисбаланс за 2017 г., е изискана информация от „Булгартрансгаз“ ЕАД с писмо изх. № Е-15-45-1 от 10.03.2017 г. Въз основа на съдържащите се в заявлението данни и документи и допълнително представени от дружеството данни, Комисията приема следното:

Неоснователни са възраженията на заинтересованите лица относно формиране на необходимите годишни приходи за дейността балансиране в частта, свързана с прогнозните оперативни годишни разходи за персонала и в тази връзка твърденията за покриване на разходите за дейността балансиране от действащата цена за пренос на природен газ в размер на 19,73 лв./1000 м³, утвърдена с Решение № Ц-001 от 10.02.2005 г. на Комисията. Оперативните разходи като част от ценообразуващите елементи, формиращи тази цена за пренос на природен газ по националната газопреносна мрежа се базират на прогноза за 2003 г., определена въз основа на отчетни данни за 2002 г. Структурата на „Булгартрансгаз“ ЕАД се е променила и разширила значително в сравнение с 2003 г., включително звената, занимаващи се с техническата експлоатация и управлението на газовите потоци по мрежата. В потвърждение на изложеното, към 31.12.2003 г. персоналят, изпълняващ функциите на сегашното Главно Диспечерско

Управление (ГДУ) е наброявал 8 човека и съответно разходите за персонал, включени в действащата цена за пренос са за 8 човека по ставки към момента на подаване на заявлението за утвърждаване на цени през 2003 г. Към настоящия момент ГДУ-София, с общ персонал от 30 човека, е съставено от отдели „Диспечерски“, „Режими“ и „Балансиране“, както и обособено звено „Търговско диспечериране“. Видно е, че от персонала, занимаващ се пряко с дейностите по търговско и физическо балансиране, структурно са определени 18 човека, оперативните разходи за които са включени в заявлението за утвърждаване на разходна компонента на природния газ за балансиране. С оглед обстоятелството, че осъществяването на цялостната дейност по балансиране е свързано и с други финансови, правни и информационно-комуникационни въпроси, които изискват съдействие и от други структурни единици в дружеството, са необосновани възраженията относно начина на формиране и броя на персонала. Социалните разходи са определени също въз основа на персонала от 18 човека, извършващ дейността балансиране и са прогнозирани на база отчетените средни такива за 2016 г., основаващи се на сключения Колективен трудов договор за 2016 г. Предвид факта, че се касае за нови дейности по балансиране, произтичащи от изискванията на Регламент (ЕС) № 312/2014, ПТПГ, ПБППГ и Доклад за прилагане на временни мерки, одобрен с Решение № ВМ-1 от 29.09.2015 г. на КЕВР, са недоказани твърденията за дублиране на изпълняваните от тези 18 човека дейности и включването на разходи за този персонал и изпълняваните от него дейности в действащата цената за пренос на природен газ. В допълнение, чрез заявлението за утвърждаване на разходна компонента на природния газ за балансиране разходите и активите, въз основа на които е формирана разходната компонента са заявени отделно от оперативните разходи, представляващи елемент на необходимите приходи за дейността пренос по газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД, предмет на заявление за утвърждаване на необходими годишни приходи съгласно Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД. По този начин са отделени разходите и активите, относими към двете изпълнявани от „Булгартрансгаз“ ЕАД дейности по пренос и балансиране.

Недоказани са и твърденията на заинтересованите лица за значително завишено прогнозно количество сумарен годишен дисбаланс за 2017 г. Определянето от „Булгартрансгаз“ ЕАД на прогнозните количества дисбаланс се основава на анализ на статистическа информация за реализираните отклонения между заявени количества за пренос и реално пренесените количества природен газ индивидуално по ползватели на газопреносните мрежи. Прогнозното количество на сумарния търговски дисбаланс за двете балансови зони представлява очакваното сумарно количество на дневните индивидуални търговски дисбаланси за разглеждания период, а не представлява количество на очаквани месечни дисбаланси. Предвид факта, че оперативните разходи и количествата на сумарния търговски дисбаланс са прогнозни елементи на разходната компонента, при спазване на принципа за неутралност съгласно Методиката, в края на съответния период се извършва преглед на резултата от дейността на база отчетни данни, въз основа на който се извършва съответната корекция на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране за следващия период.

След обсъждане и анализ на всички събрани в хода на административното производство данни и доказателства, Комисията приема за установено следното:

„Булгартрансгаз“ ЕАД е титуляр на лицензия № Л-214-09 от 29.11.2006 г. за осъществяване на дейността „пренос на природен газ по газопреносната мрежа за транзитен пренос“, лицензия № Л-214-06 от 29.11.2009 г. за осъществяване на дейността „пренос на природен газ по национална газопреносна мрежа“ и лицензия № Л-214-10 от 29.11.2006 г. за осъществяване на дейността „съхранение на природен газ“ за територията на Република България, издадени за срок от 35 (тридесет и пет) години.

По смисъла на чл. 188 и чл. 189 от Закона за енергетиката (ЗЕ), Правилата за търговия с природен газ и Правилата за балансиране на пазара на природен газ операторът на газопреносна мрежа има функциите на балансър и организира балансирането на пазара на природен газ. Балансърът сключва сделки за покупка и продажба на природен газ за балансиране с ползвателите на мрежата по цени, определени по Методиката.

На основание чл. 24, ал. 2 и ал. 3 от Методиката, балансърът изчислява разходната компонента на цената на природния газ за балансиране и предлага нейната стойност за утвърждаване от КЕВР. По аргумент от чл. 24, ал. 4 балансърът внася в КЕВР предложението със заявление, към което прилага писмена обосновка и доказателства за отделните разходи и за връзката им с изпълнението на дейността балансиране, както и други данни, които балансърът счита за необходимо да представи в подкрепа на подаденото заявление или изискани от КЕВР.

На основание §2 от ПЗР на Методиката, за първия ценови период балансърът подава в КЕВР заявление за утвърждаване на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране не по-късно от 1 месец от влизане в сила на Методиката.

В изпълнение на горесцитираните разпоредби, със заявление с вх. № Е-15-45-1 от 26.01.2017 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД е предложило за утвърждаване разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за първия ценови период в размер на 0.9087 лв./MWh.

Приложен е препис-извлечение от Протокол УС № 186 от 25.01.2017 г. от присъствено заседание на Управителния съвет на дружеството, видно от който УС е взел решение, с което е приел проекта на заявление за утвърждаване на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране. Към заявлението са приложени: справки и цифров модел за образуване на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране; писмена обосновка на параметрите, формиращи разходната компонента, както и обосновка на предложената норма на възвращаемост на капитала и документ за платена такса за разглеждане на заявлението.

Съгласно чл. 12 от Методиката, цената на природния газ за балансиране представлява сбор на референтната цена на природния газ и разходната компонента на цената на природния газ за балансиране. Разходната компонента на дневната такса дисбаланс се определя съгласно формулата, съдържаща се в чл. 13 от Методиката, въз основа на необходими годишни приходи за дейността балансиране, годишно прехвърлена сума от сметката за неутралност при балансиране и очакван сумарен годишен дисбаланс, общо за всички балансови зони.

Необходимите годишни приходи се изчисляват съгласно формулата по чл. 14 от Методиката, въз основа на прогнозни оперативни годишни разходи за дейността балансиране на природен газ за годината на определяне; разходи за амортизация на активите, с които се извършва дейността балансиране, отчетени за предходната отчетна година; база на възвращаемост и норма на възвращаемост на капитала.

Предложеният размер на разходната компонентна на цената на природния газ за балансиране за първи ценови период е изчислен от балансъра при следните параметри:

I. Необходими годишни приходи за дейността балансиране:

1. Прогнозни оперативни годишни разходи за дейността балансиране (ОПР)

Във връзка с дейността балансиране „Булгартрансгаз“ ЕАД посочва, че през първия ценови период ще осъществява дейности по физическо и търговско балансиране, свързани основно с: получаване на заявки от ползватели на газопреносните мрежи и тяхното обработване; комуникация с оператори на газопреносни мрежи на съседни държави; потвърждаване на заявките; постоянно наблюдение на физическите характеристики на мрежите; вземане на решения относно промяна на режимните параметри в зависимост от

сумарно заявените количества за пренос на входни и изходни точки на мрежите и текущите параметри на състоянието на газопреносната система; отчитане на данни от средствата за търговско измерване; разпределение на постъпилите количества природен газ за пренос на входни точки и предадени на изходни точки на мрежата на системата по ползватели; определяне на дневни дисбаланси и дължимите дневни такси за дисбаланс, както и месечен сетълмент на натрупаните дневни дисбаланси.

Дружеството е прогнозирано оперативните разходи на база предварителни данни за отчетените оперативни разходи по елементи за Централно управление (ЦУ) – гр. София за 2016 г. и броя на персонала, който е определен да осъществява дейностите по физическо и търговско балансиране, а именно 18 служители от ГДУ към ЦУ на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Следва да се има предвид, че към края на 2016 г. персоналят, работещ в ЦУ на дружеството, е общо 279 човека. В тази връзка, оперативните разходи за дейността балансиране за 2017 г. са прогнозирани, като са приети равни на дела на относимите предварително отчетени оперативни разходи за ЦУ през 2016 г., който е изчислен на база на съотношението между броя на персонала, осъществяващ дейността балансиране и общия брой на персонала, работещ в ЦУ към края на 2016 г.

В ОНР не са включени разходи за: проверка на уреди; вътрешнотръбни инспекции; наеми; съдебни разходи; разходи, свързани с технологията на преноса на природен газ; лицензионни такси и такси управление; акциз, разходи за загуби от обезценка, разходи за бъдещи периоди, разходи за данък върху печалбата, разходи за провизии, представителни разходи и други по чл. 11, ал. 1 от Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

ОНР са прогнозирани въз основа на следните икономически елементи:

Разходите за материали представляват 1% от прогнозираните оперативни годишни разходи и са в размер на 19.43 хил. лв., като включват разходи за: горива за автотранспорт, работно облекло, канцеларски материали, материали за текущо поддържане.

Разходите за външни услуги представляват 7% от прогнозираните оперативни годишни разходи и са в размер на 99.63 хил. лв., като включват: застраховки, пощенски разходи, телефони и абонаменти, въоръжена и противопожарна охрана, експертни и одиторски разходи, разходи за вода, отопление и осветление.

Разходите за ремонт са в размер на 0.51 хил. лв., което представлява 0.04% от предвидените оперативни годишни разходи.

Разходите за заплати и възнаграждения са в размер на 664.78 хил. лв., което представлява 47% от предвидените оперативни годишни разходи. Разходите за осигуровки са в размер на 100.14 хил. лв., което представлява 7% от предвидените оперативни годишни разходи. Социалните разходи са в размер на 303.20 хил. лв., което представлява 21% от предвидените оперативни годишни разходи. В приложената писмена обосновка „Булгартрансгаз“ ЕАД посочва, че разходите за персонал са изчислени на база отчетените данни за персонала, зает в дейността балансиране за месец декември 2016 г., а социалните разходи са прогнозирани на база отчетените средни данни за 2016 г.

Разходите за ползване на съоръжения за съхранение на природен газ са прогнозирани в размер на 145.67 хил. лв. и представляват 10% от предвидените оперативни годишни разходи. Предложеният размер на разходите за ползване на съоръжения за съхранение на природен газ се базира на средномесечните прогнозни количества съхранен природен газ в ПГХ „Чирен“, необходими за физическо балансиране, в размер на 4875 хил. м³ природен газ, които са остойностени по действащата цена за съхранение на природен газ в размер на 2.49 лв. на месец за 1000 куб. м, утвърдена с Решение № Ц-001 от 10.02.2005 г. на Комисията.

Другите разходи са в размер на 92.14 хил. лв., което представлява 6% от предвидените оперативни годишни разходи и включват: охрана на труда, служебни карти и командировки, обучение на персонала, местни данъци и такси, разходи за участие в Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ.

2. Разходи за амортизация на активите, с които се извършва дейността балансиране

Видно от представената обосновка разходите за амортизация са прогнозирани с оглед активите, обслужващи дейността балансиране, представляващи основно компютърна техника и офис оборудване на персонала, осъществяващ тази дейност. Общата стойност на разходите за амортизации е изчислена на 23.34 хил. лева, която е формирана при отчитане на годишните амортизационни отчисления на съответните активи за 2016 г. по предварителен отчет.

3. База на възвръщаемост

В съответствие с чл. 15 от Методиката, в базата на възвръщаемост са включени балансовата стойност на активите, с които се извършва дейността балансиране (отчетна стойност минус натрупани към края на 2016 г. амортизационни отчисления) и необходимия оборотен капитал.

В тези активи са включени: компютърна и комуникационна техника (компютри и офис техника на персонала, осъществяващ дейността), други дълготрайни материални активи (специализирано офис оборудване, напр. видео стена за диспечерско наблюдение, климатична система) и офис мебели, както и дълготрайни нематериални активи (софтуер и програмно осигуряване за работата на персонала, зает с тази дейност). Балансовата стойност на дълготрайни материални активи, свързани с дейността е 27.74 хил. лв. В групата на активите не са включени сгради и конструкции, както и активи, придобити за сметка на финансираня или по безвъзмезден начин.

Необходимият оборотен капитал е определен като 1/8 от оперативните парични разходи, включително разходите за закупуване на природен газ за физическо балансиране, съгласно чл. 16, ал. 5 от Методиката. Разходите за закупуване на природен газ за физическо балансиране са остойностени по действащата през I тримесечие на 2017 г. пределна цена, по която общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдителни на природен газ и на клиентите, присъединени към газопреносната мрежа, без включена такса пренос по газопреносната мрежа. Необходимият оборотен капитал е в размер на 703.58 хил. лв.

С оглед горното, „Булгартрансгаз“ ЕАД е формирало база на възвръщаемост на стойност 731.32 хил. лв.

4. Норма на възвръщаемост на капитала

Съгласно чл. 17 от Методиката нормата на възвръщаемост на капитала се определя като норма преди данъчно облагане и е равна на среднопретеглената цена на капитала, изчислена за общия капитал на балансатора. По предложение на балансатора КЕВР одобрява норма на възвръщаемост на собствения капитал или определя целева норма на възвръщаемост на капитала.

За оценка на цената на собствения капитал заявителят е използвал „Модел за оценка на капиталови активи“ (МОКА). За изчислението на нормата на възвръщаемост на собствения капитал „Булгартрансгаз“ ЕАД е използвало безлостовия коефициент β (power) за страните от Западна Европа в размер на 0.60 за 2017 г. по данни, публикувани на официалния сайт на Aswath Damodaran – Stern School of Business. При преобразуването на безлостовия коефициент в лостов същият запазва размера си 0.60 предвид капиталовата структура на дружеството и факта, че то не възнамерява да ползва привлечени средства. Общата пазарна рискова премия за Република България е 8.40%, формирана като сума от базовата рискова премия за развити пазари (5.69%) и премията за специфичния за държавата риск (2.71%) по актуализирани данни от месец януари 2017 г. от посочения по-горе сайт. За изчисляване на безрисковата норма на възвръщаемост е взет дългосрочният лихвен процент (ДЛП) за оценка степента на конвергенция, който представлява доходността по дългосрочните ценни книжа (със срок над 10 години) в Република България. Премията е изчислена по данни на Българската народна банка в размер на 2.270%, като среднопретеглен ДЛП за 12-месечен период януари - декември 2016 г.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е изчислило и предложило среднопретеглената норма на възвръщаемост на капитала в размер на 8.12% преди данъчно облагане, при норма на възвръщаемост на собствения капитал в размер на 7.31%.

Предвид гореизложеното, възвръщаемостта, изчислена върху базата на възвръщаемост възлиза на 59.40 хил. лв.

II. Годишно прехвърлена сума от сметката за неутралност при балансиране

В предложението за изчисляване на разходната компонента балансирът не е включил корекция на база освобождаване на сметката за неутралност при балансиране, тъй като разходната компонента на природния газ за балансиране се определя за първи ценови период по Методиката.

III. Сумарен годишен дисбаланс

Съгласно чл. 13 от Методиката, „Булгартрансгаз“ ЕАД е прогнозирано сумарно количество търговски годишен дисбаланс за двете балансирни зони (зона „Национална газопреносна мрежа“ и зона „Газопреносна мрежа за транзитен пренос“) в размер на 156 000 хил. м³ природен газ, равняващи се на 1 659 840 MWh природен газ в енергийни единици. Това количество се равнява на 4% от предварителните прогнози за пренесени количества за 2017 г. за двете балансирни зони извън количествата за пренос по дългосрочния договор за пренос между „Булгартрансгаз“ ЕАД и ООО „Газпром экспорт“. Определянето на прогнозните количества дисбаланс се базира на статистически анализ на отчетна информация за реализираните отклонения между заявени количества за пренос и реално пренесените количества природен газ.

С оглед гореизложеното, предвид анализа на представените данни в подаденото от „Булгартрансгаз“ ЕАД заявление с вх. № Е-15-45-1 от 26.01.2017 г. за утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране, и подкрепящите го документи и обосновки, Комисията приема, че дружеството е изчислило размера на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране в съответствие с изискванията на Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс. Предложеният размер на елементите, формиращи разходната компонента на природния газ за балансиране е икономически обоснован. Аргументите на заявителя относно прогнозния размер на разходите, формиращи необходимите годишни приходи на разходната компонента са основателни. Предложената норма на възвръщаемост на капитала е изчислена въз основа на актуални данни и в съответствие с правилата на Методиката, като цели осигуряване възможност на оператора на газопреносна мрежа да извършва задълженията си по дейността балансиране при спазване на принципа за неутралност.

Съгласно чл. 189, ал. 3 от ЗЕ, разходите на оператора на газопреносна мрежа за изпълнение на функциите по организиране на балансирането на пазара на природен газ в съответствие с Правилата за търговия с природен газ се признават за икономически обосновани разходи по чл. 31, т. 2 от закона. Предложеният размер на разходната компонента е обоснован, отчитайки обстоятелството, че се касае за утвърждаване на тази компонента за първи ценови период съгласно Методиката, т.е. при условията на липса на отчетни данни за реално направени разходи за дейността балансиране. Прилагането на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране ще стимулира ползвателите на територията на страната да балансират ефикасно балансирните си портфолия и по този начин гарантира формирането на недискриминационни такси за дисбаланс за ползвателите на газопреносните мрежи, при условията на временни мерки съгласно Доклада за прилагане на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26.03.2014 г. за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи, одобрен с Решение № ВМ-1 от 29.09.2015 г. на КЕВР.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 24, ал. 8 и §2 от Преходните и заключителни разпоредби на Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Р Е Ш И:

I. Утвърждава, считано от 01.05.2017 г., разходна компонента на цената на природния газ за балансиране на „Булгартрансгаз” ЕАД в размер на 0.9087 лв./MWh.

II. Елементите, формиращи разходната компонента на цената на природния газ за балансиране са, както следва:

1. Необходими годишни приходи за дейността балансиране – 1508 хил. лв.;
2. Сумарен годишен дисбаланс – 156 000 хил. м³ (1 659 840 MWh);
3. Норма на възвръщаемост на капитала – 8.12%.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд София-град в 14 (четирнадесет) дневен срок.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА